

SKIRTINGO GENOTIPO IR LYTIES HIBRIDŲ RAUMENŲ KOKYBĖ

Violeta Razmaitė

Gyvulininkystės institutas, Veterinarijos akademija, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

R. Žebenkos g. 12, LT-82317 Baisogala, Radviliškio r.

el. paštas: razmusv@one.lt; tel. +370 422 65 383; faks. +370 422 65 886

Santrauka. Tyrimų tikslas buvo įvertinti genotipo, kurią apsprendžia paskutinė kryžminimui naudojama veislė, ir lyties įtaką hibridų, gautų taikant grįžtamąjį kryžminimą, skirtingų raumenų kokybei. Atlikti Lietuvos vietinių kiaulių su šernais grįžtamojo kryžminimo su raumeningomis Jorkšyro ir Norvegijos landrasų veislėmis gautų hibridų ilgiausiojo nugaros raumens ir pusplėvinio raumenų cheminės sudėties bei technologinių savybių tyrimai. Buvo tiriamos kiaulaičių ir kastratų raumenų savybės. Hibridų genotipas pagal paskutinę kryžminimui naudotą veislę turėjo įtakos hibridų augimo spartai ir skerdenų riebumui. Hibridai, gauti Lietuvos vietinių ir šernų hibridus toliau kryžminant su Norvegijos landrasais, užaugo 69,5 dienomis greičiau, o jų skerdenos buvo liesesnės (lašiniai ties 10 šonkauliu buvo 5,56 mm plonesni) negu baigiamajam kryžminimui naudojant jorkšyrus. Tačiau hibridų, gautų panaudojus landrasus, kai kurie mėsos kokybės rodikliai, tokie kaip pH abejuose tirtuose raumenyse ir defrostavimo nuostoliai pusplėviniame raumenyje, buvo prastesni. Kiaulaičių ilgiausiajame nugaros raumenyje buvo santykinai 4,7 proc. daugiau sausųjų medžiagų ir 0,7 proc. mažesnė pH reikšmė, bet pusplėviniame raumenyje buvo santykinai 3,6 proc. mažiau sausųjų medžiagų ir 4,0 proc. daugiau baltymų negu atitinkamuose kastratų raumenyse. Tačiau kastratų pusplėviniame raumenyje buvo santykinai net 98,2 proc. daugiau riebalų negu kiaulaičių raumenyje. Pusplėvinio raumens buvo santykinai 4,3 proc. didesnis vandens rišlumas, intensyvesnė spalva ir didesnis pH. Ilgiausiojo nugaros raumens virimo nuostoliai buvo santykinai 4,7 proc. didesni. Nustatyta fenotipinė koreliacija tarp hibridų amžiaus, svorio ir skerdenų riebumo su tokiais mėsos kokybės rodikliais kaip pH ir vandens rišlumas.

Raktažodžiai: mėsos kokybė, genotipas, lytis, kiaulės, šernai, hibridai.